

HANDELINGEN

5:1-42

Ananias en Saffira worden geoordeeld,
terwijl de apostelen ondanks vervolging
vrijmoedig blijven prediken.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/handelingen/5-1-42

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Van Handelingen 3 naar hoofdstuk 5	5 min	5
2	Gemeenschappelijk bezit en vrijgevigheid	5 min	7
3	Het bedrog van Ananias en Saffira	2 min	10
4	Petrus' bovennatuurlijke kennis	4 min	11
5	Woorden van kennis bij Jezus	2 min	14
6	Liegen tegen de Heilige Geest	2 min	15
7	Vrijwillig geven en rentmeesterschap	3 min	17
8	Groepsdruk en geestelijke huichelarij	4 min	19
9	De dood van Ananias en Saffira	4 min	20
10	Hun dood als oordeel van God	3 min	22
11	Waarom dit oordeel zo streng was	3 min	24
12	Een precedent aan het begin van de gemeente	2 min	25
13	God bepaalt het tijdstip van de dood	3 min	27
14	Vrees en oprechte gemeentegroei	3 min	28

15	Waren Ananias en Saffira christenen?	2 min	30
16	Tekenen, eenheid en de tempel	2 min	31
17	De sterke en zwakke kanten van huisgemeenten	3 min	32
18	Gemeenteleven in huizen en grote samenkomsten	2 min	33
19	De reputatie van de eerste gemeente	2 min	34
20	Snelle groei en genezingen door Petrus	2 min	36
21	Het doel van wonderen en ziekte	4 min	37
22	Arrestatie en wonderlijke bevrijding	3 min	40
23	De apostelen opnieuw voor het Sanhedrin	2 min	42
24	Bekering als gave die aangenomen wordt	2 min	44
25	Het getuigenis van de Heilige Geest	2 min	45
26	Gamaliël brengt het Sanhedrin tot bedaren	2 min	46
27	Gamaliëls voorbeelden en advies	2 min	47
28	De grenzen van Gamaliëls redenering	2 min	48
29	Blijdschap in vervolging en volharding	3 min	49

Om verder te lezen

51

1

Van Handelingen 3 naar hoofdstuk 5

Nu gaan we naar Handelingen hoofdstuk 5. De hoofdstukken 3 tot en met 5 vormen als het ware één doorlopend verhaal. Dat geldt niet voor de hoofdstukken ervoor of de hoofdstukken die er direct op volgen. In veel gevallen bevat één hoofdstuk een volledig verslag, zoals de gebeurtenissen op de Pinksterdag in één hoofdstuk werden beschreven. Maar toen we aan hoofdstuk 3 begonnen, met de genezing van de verlamde man bij de Schone Poort van de tempel, liep dat over in de preek van Petrus. Die liep weer door in hoofdstuk 4 en in de tweeledige reactie op de preek. Veel mensen kwamen tot behoud, maar sommige mensen raakten ook geïrriteerd. Daarom werden de apostelen gearresteerd en bedreigd, en getuigden zij van Christus. Er kon niets beslissends tegen hen worden ingebracht. Hun werd gezegd:

En na hen geroepen te hebben, gaven zij hun het bevel helemaal niet meer te spreken of te onderwijzen in de Naam van Jezus.

HANDELINGEN 4:18

en met die dreigementen werden ze vrijgelaten.

Aan het einde van hoofdstuk 4 keren we terug naar het gemeenschapsleven van de gemeente in die tijd. Ze hadden samen met de andere christenen gebeden om vrijmoedigheid, omdat ze vanwege die bedreiging vrijmoedigheid nodig hadden. Hun gebed werd op machtige wijze verhoord, doordat ze opnieuw met de Geest werden vervuld. De plaats waar ze baden, werd bewogen.

We moeten dat niet opvatten als een normale aardbeving, want de Bijbel is heel vertrouwd met aardbevingen. Toen Jezus bijvoorbeeld aan het kruis stierf en het donker werd, zegt de Bijbel dat er een grote aardbeving was. Aardbevingen worden in de Bijbel aardbevingen genoemd. In dit geval werd alleen het huis waarin ze waren bewogen. De aarde beefde niet; alleen het gebouw werd bewogen. Het is niet helemaal

duidelijk hoe we dat moeten begrijpen, want volgens mij hebben we in de Schrift geen andere gevallen van dat verschijnsel. Maar het was beslist Gods manier om te zeggen dat Hij het gebed had gehoord. Er kwam een reactie.

Het zou zelfs kunnen zijn, al zouden we daarmee zonder voldoende grond aan het gissen zijn, dat het bewegen van het huis symbool stond voor het doen wankelen van het hele huis van Israël. Het hele Joodse stelsel dat hen vervolgde, zou aan het wankelen worden gebracht en uiteenvallen, en dat is ook gebeurd. Het huis waarin ze waren stortte niet in, maar het bewegen ervan kan daar een zinnebeeld van zijn geweest: ‘Jullie brengen de dingen hier aan het wankelen, en de hele wereld van jullie tegenstanders zal aan het wankelen worden gebracht.’

Diezelfde bewoording wordt tenslotte gebruikt door de schrijver van Hebreeën, in Hebreeën hoofdstuk 12, wanneer hij het heeft over de vernietiging van het tempelstelsel. Hij zegt dat God alles zal doen wankelen, de hemel en de aarde zal doen wankelen, zodat de dingen die aan het wankelen kunnen worden gebracht, vernietigd zullen worden en de dingen die niet aan het wankelen kunnen worden gebracht, zullen blijven bestaan. Hij zegt:

Laten wij daarom, omdat wij een onwankelbaar Koninkrijk ontvangen, aan de genade vasthouden en daardoor God dienen op een Hem welgevallige wijze, met ontzag en eerbied.

HEBREEËN 12:28

oftewel: dat niet vernietigd kan worden. En dus zal het na de val van Jeruzalem blijven voortbestaan, en dat deed het ook. De schrijver schreef vóór de val van Jeruzalem, dus hij keek daarnaar vooruit.

Het doen wankelen van dingen is een uitdrukking die de schrijver van Hebreeën in verband brengt met de val van Jeruzalem. Het bewegen van het huis waarin ze waren, kan dus mogelijk een zinnebeeld zijn geweest waarmee God te kennen gaf: ‘Jullie bidden over dit machtige Joodse establishment dat jullie voortdurend in de nek hijgt en dreigt jullie te doden. Welnu, zij staan op wankelende grond. Het hele huis van Israël zal aan het wankelen worden gebracht.’

Misschien werd dat gesymboliseerd door het bewegen van het huis waarin ze waren. Ik zeg dat het alleen maar misschien zo is, een speculatie zonder voldoende grond. Maar het is gebeurd, het staat opgetekend en het moet een bepaalde betekenis hebben gehad. De betekenis ervan wordt ons niet beschreven, dus elke betekenis die wij eraan toekennen, zou speculatie zijn.

Dan staat er in vers 31 van hoofdstuk 4 dat ze het Woord met vrijmoedigheid spraken, en dat is precies waar ze om hadden gebeden. Hun gebed werd dus verhoord. Ze werden opnieuw vervuld en verfrist in de Geest. Er was dat zichtbare teken van het huis dat bewogen werd, enigszins zoals met Pinksteren, toen er een geluid als van een wind was en het beeld van vuurvlammen boven hun hoofden. En nu spreken ze vrijmoedig, precies wat hun bevolen was niet te doen.

2

Gemeenschappelijk bezit en vrijgevigheid

Hiervoor zullen ze opnieuw gearresteerd worden, en dat komt in hoofdstuk 5 aan de orde, maar niet onmiddellijk. Hoofdstuk 5 bestaat in wezen uit twee delen. Het ene is het verhaal van Ananias en Saffira, dat zich afspeelt in de context van het slot van hoofdstuk 4. Aan het einde van hoofdstuk 4 heeft Lukas ons opnieuw verteld wat hij in hoofdstuk 2 al zei: dat de vroege gemeente een leven leidde waarin materiële goederen werden gedeeld.

En de menigte van hen die geloofden, was een van hart en een van ziel; en niemand zei dat iets van wat hij bezat, van hemzelf was, maar alles hadden zij gemeenschappelijk.

HANDELINGEN 4:32

Alles behoort nu aan Jezus toe, en wij zijn allemaal rentmeesters van wat Hem toebehoort. Daarom moeten Zijn belangen onze belangen worden bij het verdelen van de middelen waarover wij beschikken. Ze zijn niet van ons; ze zijn van Hem. Wij zijn beheerders van de eigendommen van iemand anders. Dat is wat de Bijbel leert, en zo begrepen zij het.

Omdat God begaan is met de armen en Hij net zo begaan is met de noden van arme christenen als met die van ieder ander, misschien zelfs meer, gaven degenen die geld hadden wat ze konden om de armen te helpen. Ze wisten immers dat het geld niet van henzelf was, en dat is wat Jezus met Zijn geld gedaan zou willen hebben. Zo begrepen zij het.

Merk op dat ze niet gaven om een kerkgebouw of de salarissen van voorgangers te bekostigen. Je geeft naar ik aanneem geld aan je gemeente, en dat hoor je ook te doen als je baat hebt bij je gemeente. Je gemeente leert misschien zelfs dat je haar geld verschuldigd bent, dat je haar tien procent van je inkomsten verschuldigd bent. Als ze dat zegt, gaat ze verder dan wat de Schrift zegt, want het Nieuwe Testament zegt helemaal niets wat daar ook maar enigszins op lijkt. Maar het Oude Testament zegt natuurlijk dat de Joden tien procent aan de Levieten moesten geven. In het Nieuwe Testament staat echter geen soortgelijk gebod over het onderhouden van de gemeente. Wat het Nieuwe Testament natuurlijk wel zegt, staat in Galaten 6:6:

En laat hij die onderwezen wordt in het Woord in alle goede dingen delen met hem die onderwijs geeft.

GALATEN 6:6

Dus als je voorganger het Evangelie predikt, moet het je bezighouden of hij voldoende financiële middelen heeft. Hij hoeft niet per se een salaris te krijgen. Je zou hem gewoon een cheque per post kunnen sturen, of iets dergelijks. Maar met materiële dingen iets terugdoen voor iemand die jou met geestelijke dingen heeft gediend, is volgens Paulus in 1 Korinthe 9 iets normaals en redelijks.

Eén ding waarvoor het geld dat we hebben kan worden gebruikt, en ongetwijfeld gebruikt zou moeten worden, is de ondersteuning van de prediking van het Woord van God, namelijk door de mensen te ondersteunen die dat doen. Maar de Bijbel spreekt vaker over de noodzaak om de armen te helpen. Wanneer het om de besteding van geld gaat, is het voor Christus in de eerste plaats van belang dat de mensen die werkelijk arm zijn geholpen worden. Ik zal hier niet uitvoerig op ingaan, maar dit is beslist wat we aan het einde van hoofdstuk 4 zien gebeuren. Voor degenen die arm

waren, werd in alles voorzien. Er was niemand onder hen die gebrek leed, want degenen die middelen hadden, beheerden die als rentmeesters voor God en gaven aan de armen, zoals God zou willen dat Zijn geld op die manier werd gebruikt.

Aan het einde van hoofdstuk 4 was er een opvallend voorbeeld: Barnabas. Ik zeg dat hij opvallend was, omdat ze speciaal melding van hem maakten. Er is niets buitengewoon unieks aan wat er over hem gezegd wordt, behalve dat hij een stuk land had, het verkocht en het geld aan de voeten van de apostelen bracht. Maar dit is wat Lukas al had gezegd dat de mensen deden. Barnabas wordt dus eenvoudigweg opgevoerd als voorbeeld A van deze algemene tendens in de gemeente. Hij wordt opgevoerd als voorbeeld van iemand die Lukas kende en die precies dit had gedaan.

Lukas kende waarschijnlijk persoonlijk niet veel mensen in Jeruzalem, hoewel hij later in zijn leven samen met Paulus in Jeruzalem was geweest. Lukas kwam niet uit Jeruzalem en hij sloot zich pas tijdens Paulus' tweede zendingsreis bij de apostelen aan. Toen begon hij mensen als Paulus en Barnabas te leren kennen. Om eerlijk te zijn, Barnabas en Paulus waren allebei in de gemeente van Antiochië. Hoewel we het niet zeker weten, nemen de meeste geleerden aan dat Lukas uit Antiochië kwam. Als dat zo is, zou hij zowel Paulus als Barnabas gekend hebben. Zij dienden een jaar lang in Antiochië voordat ze op hun eerste zendingsreis werden uitgezonden. Lukas zou Barnabas dus gekend hebben. Barnabas kan een van de weinige mensen zijn geweest die hij kende die in de begintijd in Jeruzalem waren geweest, voordat Lukas erbij was, en die dit hadden gedaan. Hij voert Barnabas op als voorbeeld van iets wat tamelijk alledaags was.

3

Het bedrog van Ananias en Saffira

Maar vervolgens geeft hij in hoofdstuk 5 een voorbeeld van mensen die deden alsof ze zo vrijgevig waren, terwijl ze dat in werkelijkheid niet waren. We lezen aan het begin van hoofdstuk 5:

En een zekere man, van wie de naam Ananias was, verkocht samen met zijn vrouw Saffira een eigendom,

HANDELINGEN 5:1

Dat was waarschijnlijk onroerend goed.

en hield een deel van de opbrengst achter, ook met medeweten van zijn vrouw, en hij bracht een bepaald gedeelte en legde dat aan de voeten van de apostelen.

HANDELINGEN 5:2

Dit was iets wat ze samen hadden bekokstoofd. Daarbij deed hij duidelijk alsof dit was wat ze voor de verkoop van hun land hadden ontvangen.

Ze brachten het naar de apostelen alsof ze net als Barnabas waren, alsof ze net als de vrijgevig mensen waren: ‘Wij cijferen onszelf echt weg. Wij zijn heel vrijgevig met onze bezittingen. Hier is het volledige bedrag dat we ontvangen hebben, zoals mensen dat doorgaans gaven.’ Maar ze gaven niet het volledige bedrag. In het geheim hielden ze een deel achter. Ze wilden echter dat de gemeente hen als even vrijgevig als ieder ander zou beschouwen, als even toegewijd als ieder ander en als even weinig materialistisch als ieder ander. Maar dat waren ze niet. Dit was van hun kant een daad van huichelarij, en dat is het probleem.

Maar Petrus zei:

En Petrus zei: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, zodat u gelogen hebt tegen de Heilige Geest en een deel achtergehouden hebt van de opbrengst van het stuk grond? Als het onverkocht gebleven was, bleef het dan niet van u, en toen het verkocht was, bleef de opbrengst dan niet tot uw beschikking? Waarom toch hebt u deze daad in uw hart voorgenomen? U hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.

HANDELINGEN 5:3-4

4

Petrus' bovennatuurlijke kennis

Hier zijn verschillende dingen aan de orde. Er wordt ons niet verteld hoe Petrus van dit bedrog wist. We lezen eenvoudigweg dat Ananias dit geld naar de apostelen bracht alsof hij de opbrengst van de verkoop gaf, en dat Petrus hem terechtwees. Petrus wist van het bedrog zonder dat Ananias hem erover had verteld. Ananias zou het hem juist niet verteld hebben. Hij hield het verborgen.

Er wordt ons niet verteld hoe Petrus het wist. Het is niet onmogelijk dat iemand anders van het bedrog wist en Petrus had ingelicht. Toen Ananias verscheen, wist Petrus er dus van en wees hij hem ervoor terecht. Ik denk echter dat de manier waarop het verhaal verteld wordt de indruk wekt dat Petrus dit door openbaring wist, door wat charismatische mensen graag een woord van kennis noemen.

Wanneer Paulus in 1 Korinthe 12 de gaven van de Heilige Geest opsomt, is de tweede van de negen gaven die hij noemt het woord van kennis. Hij zegt:

Want aan de één wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven en aan de ander een woord van kennis, door dezelfde Geest;

1 KORINTHE 12:8

enzovoort. Paulus vertelt ons nergens wat het woord van kennis is. In feite komt de uitdrukking ‘woord van kennis’ nergens anders in de Bijbel voor. We hebben deze uitdrukking, ‘woord van kennis’, dus maar één keer, in een lijst met gaven. Paulus legt niet uit wat hij met die term bedoelt. Maar zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe zien we onder profeten en andere mensen die vervuld waren met de Geest herhaaldelijk een verschijnsel waarbij ze dingen wisten die ze alleen konden weten als die aan hen geopenbaard waren. Ze hadden een stukje kennis dat ze niet langs natuurlijke weg hadden verkregen, maar dat hun bovennatuurlijk was geopenbaard.

We zien dit heel duidelijk bij Elisa, die wist dat zijn dienaar Gehazi een overeenkomst had gesloten met Naäman de Syriër, nadat die man van melaatsheid was genezen. Hij had Elisa geld aangeboden, en Elisa had het geweigerd. De dienaar van Elisa was een hebzuchtige man. Hij wachtte dus tot de man op weg naar huis in Syrië was gegaan. Toen ging hij achter hem aan, haalde hem in en zei:

En hij zei: Alles is goed. Mijn heer heeft mij gestuurd om te zeggen: Zie, er zijn nu uit het bergland van Efraïm twee jongemannen van de leerling-profeten bij mij gekomen. Geef hun toch een talent zilver en twee stel gewaden.

2 KONINGEN 5:22

Hij hield het verborgen. Hij probeerde Elisa voor de gek te houden en verborg het geld dat hij had aangenomen. Daarna liep hij fluitend naar huis alsof er niets aan de hand was. Elisa zei:

Daarna keerde hijzelf terug en ging voor zijn heer staan. Elisa zei toen tegen hem: Waar kom je vandaan, Gehazi? Hij zei: Uw dienaar is niet hierheen of daarheen gegaan. Maar hij zei tegen hem: Ging mijn hart niet mee, toen die man zich vanaf zijn wagen omkeerde en je tegemoet ging? Was het tijd om dat zilver aan te nemen en gewaden aan te nemen, om olijfbomen en wijngaarden, schapen en runderen, dienaren en dienaressen te kunnen kopen?

2 KONINGEN 5:25-26

Het volk verkeerde in een crisis. Hij zei in feite dat, omdat Gehazi hem had bedrogen en dit had gedaan, de melaatsheid van Naäman zich voor altijd aan hem zou hechten, al de dagen van zijn leven. Daarna werd Gehazi dus melaats.

Maar hoe wist Elisa het? Elisa zei:

Was ik er in gedachten niet bij toen de wagen omkeerde? Met andere woorden: hij wist wat er gebeurd was.

Maar Gehazi had dit duidelijk ver genoeg bij hem vandaan gedaan dat Elisa het niet werkelijk kon zien.

5

Woorden van kennis bij Jezus

Het lijkt op wat er gebeurde toen Jezus Nathanaël zag in Johannes 1. Hij zegt:

Nathanaël zei tegen Hem: Vanwaar kent U mij? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voordat Filippus u riep, toen u onder de vijgenboom was, zag Ik u.

JOHANNES 1:48

Heel wat mensen zouden hem zonder een bijzondere openbaring onder de vijgenboom gezien kunnen hebben. Maar voor Nathanaël was het duidelijk dat Jezus helemaal niet in de buurt van die vijgenboom was geweest. Jezus verklaarde dus iets gezien te hebben wat Hij langs natuurlijke weg niet had kunnen weten of zien. Daarom wierp Nathanaël zich voor Hem neer en zei:

Nathanaël antwoordde en zei tegen Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël.

JOHANNES 1:49

Dat is wat hij zei.

Dit zijn gevallen van een woord van kennis. Tenminste, dat is de term waarvan de meeste mensen denken dat Paulus erop doelt wanneer hij voor dit verschijnsel de term ‘woord van kennis’ gebruikt. Het is iets wat profeten deden. Het zou zelfs gewoon een bepaalde vorm van profetie kunnen zijn, hoewel profetie als een afzonderlijke gave wordt vermeld.

Toen Jezus tegen de vrouw bij de bron zei:

De vrouw antwoordde en zei tegen Hem: Ik heb geen man. Jezus zei tegen haar: U hebt terecht gezegd: Ik heb geen man, want vijf mannen hebt u gehad en die u nu hebt, is uw man niet; dat hebt u naar waarheid gezegd.

JOHANNES 4:17-18

zei zij:

O meneer, ik zie dat u een profeet bent.

Dit zou een geval van hetzelfde verschijnsel zijn: iets weten wat niemand je heeft verteld. Die kennis is op bovennatuurlijke wijze verkregen.

O, u bent een profeet.

Elisa was een profeet. De mensen in de Bijbel die dit hadden, waren vaak profeten. Dat zij dit konden zien, maakte deel uit van hun functioneren als profeet.

Petrus heeft dat verschijnsel hier waarschijnlijk ervaren. Niets wijst erop dat iemand hem hierover had ingelicht, hoewel iemand dat gedaan zou kunnen hebben. Maar het verhaal wordt verteld alsof dat niet het geval was. Petrus wist het dus waarschijnlijk op bovennatuurlijke wijze. Dat Petrus hem hierop betrapte, heeft Ananias beslist verbijsterd.

6

Liegen tegen de Heilige Geest

Het tweede waarop ik wil wijzen, is dat Petrus zei dat satan zijn hart had vervuld. Satan is de vader van de leugen, en Ananias loog. Ananias bedroog hen. Hij handelde onder invloed van satan. Ik weet niet of Petrus bedoelt dat Ananias werkelijk door de duivel bezeten was, zoals ons schijnbaar wordt verteld dat bij Judas Iskariot het geval was, of dat het alleen betekent dat satan Ananias ertoe had overgehaald en zijn hart had vervuld met dit plan om hen te bedriegen.

Maar hij zegt wel:

En Petrus zei: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, zodat u gelogen hebt tegen de Heilige Geest en een deel achtergehouden hebt van de opbrengst van het stuk grond? Als het onverkocht gebleven was, bleef het dan niet van u, en toen het verkocht was, bleef de opbrengst dan niet tot uw beschikking? Waarom toch hebt u deze daad in uw hart voorgenomen? U hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.

HANDELINGEN 5:3-4

wat vreemd is om te zeggen. Petrus had kunnen zeggen:

Je hebt tegen me gelogen, maar hij zegt:

Je hebt tegen de Heilige Geest gelogen.

Ik denk dat daarachter de veronderstelling ligt dat de apostelen de vertegenwoordigers van de Heilige Geest waren. Door tegen hen te liegen, lieg je dus tegen de vertegenwoordigers van de Heilige Geest.

Maar aan het einde van deze uitspraak zegt hij:

Je hebt tegen God gelogen. Je hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God, wat aangeeft dat de Heilige Geest God is. Dat verbaast niemand die in de Drie-eenheid gelooft, want dat is wat de leer van de Drie-eenheid onderwijst. God bestaat uit drie personen: Vader, Zoon en Heilige Geest. Elk van Hen is God. Maar er zijn niet erg veel passages in de Bijbel die zeggen dat de Heilige Geest God is.

Dit is een van de passages die trinitariërs gebruiken om het idee te onderbouwen dat de Heilige Geest God is, want het is in feite een leer die is samengesteld uit bewijsplaatsen uit allerlei verschillende gedeelten. Dit is een van de plaatsen waar Petrus de Heilige Geest schijnbaar onmiskenbaar God noemde.

Met andere woorden, de Heilige Geest is God.

7

Vrijwillig geven en rentmeesterschap

Het andere waarop ik de aandacht wilde vestigen in wat Petrus tegen hem zei, is dit:

Als het onverkocht gebleven was, bleef het dan niet van u, en toen het verkocht was, bleef de opbrengst dan niet tot uw beschikking? Waarom toch hebt u deze daad in uw hart voorgenomen? U hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.

HANDELINGEN 5:4

De gemeente verplichtte mensen niet om hun bezit te verkopen en de opbrengst naar de apostelen te brengen. Dat was duidelijk iets wat uit de liefde van Christus werd gedaan. Wanneer ons tweemaal wordt verteld dat mensen uit de gemeente hun bezittingen verkochten en aan de armen gaven, moeten we begrijpen dat dit een voorbeeld is van de vrucht van de liefde die de Heilige Geest voortbrengt en die in dit soort gedrag zichtbaar werd.

Denk aan wat Johannes in 1 Johannes, hoofdstuk 3, zei. Hij zei:

Wie dan de goederen van de wereld heeft, en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn hart voor hem toesluit, hoe kan de liefde van God in hem blijven?

1 JOHANNES 3:17

Als je ziet dat je broeder gebrek lijdt en je niets doet, hoe kun je dan de liefde van God hebben? Het punt is dat de liefde van God zichtbaar wordt doordat je optreedt ten behoeve van mensen die gebrek lijden wanneer je dat ziet. Als je ziet dat iemand iets nodig heeft en niet helpt, heb je hem dan lief? Hoe zou dat liefde kunnen zijn?

Wanneer we dus lezen dat de vroege gemeente dit daadwerkelijk deed en de armen hielp, moeten we begrijpen dat daarin de liefde van God zichtbaar werd in hun leven. Het was vrijwillig. Het was wat zij wilden doen. Er was geen voorschrift dat zei: 'Je wordt christen, verkoopt je spullen en brengt de opbrengst hier naar Petrus en de anderen. Wij zullen het beheren.' Dat was een beleid dat ter plekke ontstond, omdat een groep gelovigen in Christus die elkaar liefhadden, zag dat sommigen gebrek leden en anderen meer hadden dan ze nodig hadden. Degenen die meer hadden dan ze nodig hadden, zeiden: 'Ik kan dit extra stuk land verkopen om die mensen te helpen.'

Zo handelden mensen spontaan binnen een gezinssituatie, en dat was wat de gemeente was. Het was geen religieuze orde. Het was geen religieus systeem. Het was een gezin. Zij waren kinderen van God en werden gezien als broeders en zusters.

Maar Ananias en Saffira gedroegen zich niet broederlijk, en dat werd ook niet uitdrukkelijk van hen geëist. Hij zei: 'Toen je het bezit had, voordat je het verkocht, was het toch van jou? Het stond onder jouw beheer.' Het is interessant dat hij het zo formuleert. Hij zegt:

En Petrus zei: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, zodat u gelogen hebt tegen de Heilige Geest en een deel achtergehouden hebt van de opbrengst van het stuk grond? Als het onverkocht gebleven was, bleef het dan niet van u, en toen het verkocht was, bleef de opbrengst dan niet tot uw beschikking? Waarom toch hebt u deze daad in uw hart voorgenomen? U hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.

HANDELINGEN 5:3-4

Bedenk dat niemand zei dat wat hij bezat van hemzelf was, maar zij hadden er wel het beheer over. Zij waren rentmeesters. Zij waren de beheerders ervan. Het was het bezit van Iemand anders, namelijk van God, maar zij waren degenen die het beheer erover hadden. Zij hoefden niets te doen. De apostelen beheerden de financiën van de

gemeente niet. De afzonderlijke mensen die de bezittingen in eigendom hadden, beheerden die, en er bestond geen verplichting. We kunnen dus zien dat dit vrijwillig was.

8

Groepsdruk en geestelijke huichelarij

Maar hoewel het niet verplicht was, bestond er wel een soort sociale druk, een soort groepsdruk. Stel dat je extra bezit had en veel gerespecteerde broeders en zusters hun extra bezit verkochten om de armen te helpen. Als je dan gezien wilde worden als iemand die geestelijk vooropliep, kon je dat bezit niet zonder enige schaamte gewoon blijven houden. Ik denk dus dat ze enige groepsdruk voelden. Ik denk dat ze even geestelijk wilden overkomen als alle anderen, even liefdevol tegenover de armen, en de indruk wilden wekken dat ze de armen meer liefhadden dan hun bezittingen.

Met andere woorden, ze hielden een valse schijn op. Zich voordoen als geestelijker dan ze waren, is precies wat de Farizeeën deden en waarvoor Jezus hen bestrafte. Jezus noemde hen huichelaars. Dat is een Grieks woord dat ‘acteurs’ betekent. Het woord huichelaar, hypokrites in het Grieks, betekent een acteur in een toneelstuk. Het is interessant dat huichelaar vóór de tijd van Jezus geen negatief woord was. Sinds de tijd van Christus is het duidelijk een belediging als je iemand een huichelaar noemt. Het woord huichelaar, dat Jezus gebruikte toen Hij de Farizeeën aansprak, was in de Griekse taal geen negatief woord. Het was geen belediging. Het was eenvoudigweg de benaming van een beroep. Er waren mensen die beroepsacteurs waren in Griekse toneelstukken. Het woord voor een acteur was hypokrites.

Maar wanneer Jezus een religieus persoon een toneelspeler noemt, komt dat wel een beetje hard aan, want dan doe je alsof je iets bent wat je niet bent. Wanneer je naar een toneelstuk gaat en de acteurs doen alsof ze iemand zijn die ze niet zijn, verwacht je juist dat ze dat doen. Dat is hun werk. Je bekritiseert hen er niet om dat ze dat doen. Maar wanneer je doet alsof je geestelijk bent en probeert de indruk te wekken dat je rechtvaardig bent, terwijl je dat in werkelijkheid niet bent, speel je alleen maar een rol. En dat is zeer aanstootgevend voor God.

Het lijkt erop dat zulke hypocrisie voor Jezus veel aanstootgevender was dan de zonden van de tollenaars, zondaars en zelfs prostituees met wie Hij at zonder zulke scherpe berispingen te geven. Jezus was zeker tegen die zonden — tegen alle zonden — maar het punt is dat de tollenaars en zondaars met wie Jezus at, wisten dat ze zondaars waren. Ze deden niet alsof ze iets anders waren. Ze waren ongetwijfeld bezig zich te bekeren, maar de Farizeeën niet. Zij deden alsof ze iets waren wat ze niet waren, en dat is wat Ananias en Saffira deden: ze deden alsof ze iets waren.

Petrus' berisping van Ananias en Saffira is heel scherp, omdat ze hypocrieten zijn. Ze proberen anderen te misleiden. Het lukte hun niet Petrus te misleiden, omdat de Heilige Geest hem waarschijnlijk openbaarde wat er werkelijk aan de hand was. Zijn berisping was niet dat ze niet het volledige bedrag hadden gegeven. Dat ze niet het volledige bedrag gaven, vormde zeker de aanleiding voor de berisping, maar het ging om meer dan alleen het feit dat ze niet het volledige bedrag gaven. Ze deden alsof ze meer deden. Ze deden alsof ze zich volledig hadden toegewijd, zoals anderen hadden laten zien dat zij dat hadden gedaan. Ze wilden niet gezien worden als minder geestelijk of minder vrijgevig dan anderen. Maar ze waren minder vrijgevig. Ze waren minder geestelijk. Dat is het punt. Ze droegen een masker van geestelijkheid dat hun ware aard verborg.

9

De dood van Ananias en Saffira

Wat hier gebeurde, was nogal dramatisch, zoals we zien. Dit staat in Handelingen 5:5:

Toen Ananias deze woorden hoorde, viel hij neer en gaf de geest. En er ontstond grote vrees bij allen die dit hoorden. En de jonge mannen stonden op, legden hem af, droegen hem naar buiten en begroeven hem.

HANDELINGEN 5:5-6

In de bewoording van de oude King James staat dat ze hem „wound him up”. De jonge mannen kwamen en „wound him up”. Ik weet nog dat ik dat las en dacht: „O, hij was niet dood. Ze moesten hem alleen opnieuw opdraaien. Het was een mechanisch stuk speelgoed.” Ze wikkelden hem in zoals ze een lichaam gereed zouden maken om begraven te worden. Dat is wat dit betekent. Daarna droegen ze hem naar buiten en begroeven hem.

Het is interessant dat zijn vrouw drie uur later binnenkomt. Ze is niet ingelicht over wat er gebeurd is. Je zou denken dat ze, zodra ze vanuit de plaats waar ze drie uur lang was geweest weer bij de christelijke gemeenschap kwam, tegen haar zouden zeggen: „Heb je het gehoord? Je man is dood. Hij is zelfs al begraven. Je hebt de begrafenis gemist.” Maar ze lichtten haar niet in. Misschien was iedereen door vrees bevangen. De mensen dachten misschien: „Misschien horen we dat niet te doen. We kunnen beter op instructies hierover wachten.” Misschien hebben de mensen het stilgehouden en gewacht tot zij het te weten kwam op de manier waarop de apostelen wilden dat zij het te weten kwam. Maar op de een of andere manier kwam ze terug zonder te weten dat haar man drie uur eerder was gestorven.

En het gebeurde na verloop van ongeveer drie uur dat ook zijn vrouw daar binnenkwam, zonder te weten wat er gebeurd was. En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt u beiden het land voor zoveel verkocht? En zij zei: Ja, voor zoveel. Petrus zei tegen haar: Waarom toch hebt u met elkaar afgesproken de Geest van de Heere te verzoeken? Zie, de voeten van hen die uw man begraven hebben, zijn voor de deur en zullen u ook uitdragen. En zij viel onmiddellijk voor zijn voeten neer en gaf de geest. En toen de jongemannen binnengekomen waren, troffen zij haar dood aan, en zij droegen haar naar buiten en begroeven haar bij haar man. En er kwam grote vrees over heel de gemeente en over allen die dit hoorden.

HANDELINGEN 5:7-11

Blijkbaar noemde hij het bedrag.

Het is duidelijk dat hij Saffira, de vrouw, de kans gaf om de waarheid te vertellen. Hij gaf Ananias niet de kans om de waarheid te bekennen. Hij berispte hem gewoon. Maar ik denk niet dat Petrus wist dat hij dood zou neervallen. Sommige mensen zeggen: „Hoe durft Petrus deze man te doden?” Ik denk niet dat Petrus hem doodsloeg. De man stierf, en ik weet niet of Petrus wist dat dit zou gebeuren. Hij stierf gewoon.

Maar Petrus begreep dat als zijn vrouw hetzelfde deed, zij waarschijnlijk ook zou sterven. Hij kon dat aan haar bekendmaken. Maar eerst gaf hij haar de kans om de waarheid te vertellen. „Is dit werkelijk het bedrag waarvoor jullie je bezit hebben verkocht?” Ze had kunnen zeggen: „Nee, dat is het niet. We hebben daarover gelogen.” Dan weet ik zeker dat haar een ander lot zou hebben getroffen. Hij gaf haar de kans zich van die list af te keren, maar dat deed ze niet. Ze hield eraan vast. Hij zei: „Ik weet niet waarom jullie hebben samengespannen om dit te doen, maar je man is gestorven. Jij zult sterven.”

Opnieuw hebben we geen reden om te geloven dat Petrus hen haatte of wilde dat ze stierven. Petrus had niet de macht om rond te gaan en mensen dood te slaan. Als hij die macht had gehad, had hij dat in het Sanhedrin kunnen doen en al hun problemen kunnen oplossen door al die mannen dood te slaan: „Jij zult sterven. Jullie zijn vijanden van Christus.”

Je weet nooit wanneer God iemand plotseling zal doden, en het is verbazingwekkend wie Hij niet doodt. Sommige tegenstanders van het christendom lijken heel lang te leven en zich gedurende een lange loopbaan tegen het christendom te verzetten. God geeft andere mensen niet zoveel kansen.

10

Hun dood als oordeel van God

Ik denk dat we ons moeten afvragen of dit God was of toeval. Ik twijfel er niet aan dat het God was. Ik twijfel er niet aan dat Lukas dit aan ons voorlegt zodat we geloven dat het God was, dat dit een oordeel van God was en dat de vrees voor God iedereen

beving. Dat wordt tweemaal gezegd. Ze zagen het allemaal als een daad van God, en daar is alle reden toe.

Sommige mensen die ik ken, voelen zich er ongemakkelijk bij dat God zoiets doet. Ze zeggen: 'God is te wreed. Zo wreed zou Hij niet zijn.' Ik heb mensen horen betogen dat ze gewoon een hartaanval kregen. Ze waren zenuwachtig omdat ze misschien ontmaskerd zouden worden, en toen werden ze ontmaskerd en kregen ze plotseling een hartaanval. Allebei? Hoe vaak heb jij schokkend nieuws gekregen zonder dood neer te vallen? Ik denk niet dat het erg gebruikelijk is dat mensen vanwege de schok dood neervallen.

Ik hoorde onlangs wel over een vrouw die erachter kwam dat haar man een verhouding had. Ze nam dus een watermeloen, plakte er een levensgrote afbeelding van het gezicht van die vrouw op en legde hem in de koelkast. Het leek alsof haar hoofd in de koelkast lag. Toen haar man de deur opendeed, stierf hij voor zover ik weet niet, maar hij viel beslist flauw. Hij dacht dat het hoofd van zijn minnares in de koelkast lag. Sommige dingen zijn schokkend genoeg om mensen te laten flauwvallen, en ongetwijfeld ook om ze te laten sterven. Maar laten we eerlijk zijn: dat komt maar heel zelden voor. Als het met Ananias gebeurde, zou de kans dat het ook met zijn vrouw gebeurde buitengewoon klein zijn.

Waarom zouden mensen met grote vrees vervuld raken als iemand gewoon een hartaanval had gekregen? Als je hoort dat een man een hartaanval heeft gehad, betekent dat niet dat jij gevaar loopt er ook een te krijgen. Het werd duidelijk niet zo opgevat. Het was geen natuurlijke gebeurtenis. Het was een oordeel van God.

Om alle dubbelzinnigheid weg te nemen, is er in het boek Handelingen nog een geval waarin God iemand doodt. Dat is Herodes in Handelingen hoofdstuk 12. Terwijl hij spreekt, roepen ze hem uit tot een god, en hij geeft God de eer niet. Er staat:

En onmiddellijk sloeg een engel van de Heere hem, omdat hij God de eer niet gaf; en hij werd door de wormen gegeten en gaf de geest.

HANDELINGEN 12:23

De God Die Zijn engel Herodes liet slaan en hem door wormen liet opeten en sterven, zou niet in strijd met Zijn karakter handelen als Hij iemand op een wat minder gruwelijke manier neersloeg. Dat gebeurde kennelijk toen Ananias en Saffira heel plotseling stierven. Ze haalden eenvoudig hun laatste adem, en het was met hen gedaan.

11

Waarom dit oordeel zo streng was

Waarom deed God dat in dit geval? Laten we eerlijk zijn: wat zij deden, lijkt niet een van de grootste zonden die ooit door mensen, of zelfs door christenen, zijn begaan. Als hun zonde was dat ze deden alsof ze toegewijder en vrijgeviger waren dan ze werkelijk waren, hoeveel christenen hebben dan niet op enig moment gedaan alsof ze geestelijker of vrijgeviger waren dan ze werkelijk waren?

Ik herinner me dat Chuck Smith het voorbeeld gaf van het lied ‘Neem mijn leven, laat het, Heer’. Daarin staat de regel: ‘Neem mijn zilver en mijn goud, niets daarvan houd ik terug.’ Hij zei dat als God nog steeds mensen neersloeg wegens dezelfde zonde als die van Ananias en Saffira, er een hele groep mensen in de gemeente dood zou neervallen wanneer ze dat couplet zongen. Ze beweerden: ‘Van alles wat ik heb, houd ik zelfs niet het kleinste muntje achter’, maar velen deden dat natuurlijk wel.

Waarom vallen mensen nu niet zo dood neer? Waarom deze mensen wel? Waarom vielen mensen als Saulus van Tarsus, die christenen actief vervolgde, niet dood neer? Waarom deed God dat niet met mensen van wie de dood de gemeente meer tot voordeel zou zijn geweest? Waarom doodde Hij in die zin Annas en de hogepriester Kajafas niet? Maar God deed het niet. Waarom gebeurt het hier dan wel?

We moeten bedenken dat dit het allereerste begin van de gemeente is. Ik geloof dat God een voorbeeld wilde stellen, zoals Hij dat deed aan het begin van het Mozaïsche tabernakelstelsel. Op de allereerste dag dat de tabernakel voor de diensten openging, in Leviticus hoofdstuk 10, brachten twee van de vier priesters die reukwerk moesten offeren, Nadab en Abihu, het verkeerde reukwerk. Of juist gezegd: ze brachten het juiste reukwerk, maar de verkeerde kolen, het verkeerde vuur. Ze brandden reukwerk

met wat de Bijbel vreemd vuur noemt. Ze moesten vuur van het altaarvuur nemen, maar ze haalden hun vuur ergens anders vandaan. We weten niet waarvandaan, maar het kwam niet van de juiste plaats. Er kwam vuur van God uit de tabernakel en dat doodde hen.

Er waren drie miljoen mensen die door slechts vier priesters werden bediend, en twee van hen stierven op de eerste dag. Dat zou een zware last leggen op de twee die overbleven. Maar God gaf kennelijk niets om dat ongemak. Hij wilde duidelijk iets heel nadrukkelijk duidelijk maken.

Maar hoeveel ergere zonden begingen priesters later? Kajafas, die Jezus doodde, was tenslotte een priester. Hij was een hogepriester. Je zou denken dat het doden van Jezus erger was dan het offeren van de verkeerde gloeiende kolen bij het branden van reukwerk. In de latere geschiedenis van Israël waren er andere priesters die afschuwelijke, immorele, moorddadige en verraderlijke daden tegen God begingen. We lezen niet dat Nadab en Abihu bijzonder verraderlijk waren tegenover God. Ze volgden eenvoudigweg het voorschrift voor de aanbidding van God niet.

Het interessante is dat deze mannen dood neervielen vanwege wat een betrekkelijk kleine overtreding lijkt. Ananias en Saffira vielen dood neer vanwege wat een betrekkelijk kleine overtreding lijkt, vergeleken met sommige van de afschuwelijke zonden die mensen zelfs sindsdien in de gemeente hebben begaan zonder daarvoor te sterven. Waarom is dat zo?

12

Een precedent aan het begin van de gemeente

Het lijkt duidelijk dat God een nieuwe orde instelde toen Hij de tabernakel opende, en dat Hij met Pinksteren in de vroege gemeente een nieuwe orde instelde. Hij zei daarmee: 'Ik ga een voorbeeld stellen van wat Ik wel en niet verdraag.'

In het geval van Nadab en Abihu zei Hij tegen Aäron nadat ze gestorven waren:

En Mozes zei tegen Aäron: Dit is wat de HEERE gesproken heeft: In hen die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor de ogen van heel het volk zal Ik geëerd worden. Maar Aäron zweeg.

LEVITICUS 10:3

Met andere woorden, je verzint gaandeweg niet zelf hoe het moet. ‘Ik heb jullie verteld hoe jullie het moesten doen. Als jullie Mij niet heilig genoeg achten om Mij te willen gehoorzamen, ben Ik daar niet blij mee. Dat heb Ik zojuist laten zien door deze twee mannen te verbranden.’ Nu ga Ik niet iedere priester verbranden die Mij ontevreden maakt, maar hier hebben jullie dit precedent. Zo denk Ik over dit soort dingen. Als het lijkt alsof de andere priesters met erger weggkomen, komt niemand ergens mee weg. Ik heb in dat geval alleen niet onmiddellijk geoordeeld, maar Ik ben niet van mening veranderd.

Er staat in Prediker, hoofdstuk 8, vers 11 of 12:

Omdat het vonnis over een slechte daad niet snel geveld wordt, daarom blijft het hart van de mensenkinderen in hen vervuld van kwaaddoen.

PREDIKER 8:11

Omdat God niet onmiddellijk oordeelt wanneer mensen het verdienen geoordeeld te worden, denken ze dat ze ermee weggekomen zijn. Hun hart is er volledig op gericht door te gaan met kwaad doen, omdat het vonnis niet onmiddellijk ten uitvoer is gelegd. In dit geval gebeurde dat wel.

Er zijn ergere zonden dan wat Ananias en Saffira deden, daar ben ik vrij zeker van. Maar wat zij deden was iets slechts.

Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.

ROMEINEN 6:23

13

God bepaalt het tijdstip van de dood

Eerlijk gezegd gaat iedereen sterven. Het is Gods voorrecht om te beslissen wanneer. Als God zegt: 'Goed, vandaag adem je voor het laatst', hoeft Hij daar geen enkele reden voor te geven. Als je zegt: 'Waarom stierf deze baby zo jong? Waarom stierf mijn kind? Waarom stierf deze persoon midden in zijn leven, terwijl hij zoveel mogelijkheden had?' dan is dat Gods zaak.

Iedereen gaat sterven. Of iemand nu als kind, op middelbare leeftijd of op hoge leeftijd sterft, het is voor niemand iets vreugdevols. Als je jouw huwelijkspartner of je ouders verliest wanneer ze in de negentig of zelfs honderd jaar oud zijn, ben je nog steeds niet blij. De dood is niet iets vreugdevols. Het maakt niet uit wanneer die komt, maar het is Gods voorrecht. Hij is Degene Die het onvermijdelijke doodvonnis ten uitvoer legt, en niemand zal eeuwig blijven leven. Daarom heeft God het recht te kiezen onder welke omstandigheden en op welk moment ieder mens zijn laatste adem zal uitblazen, om daarmee ieder doel te verwezenlijken dat Hij voor ogen heeft.

In dit geval was het Zijn doel om de gemeente duidelijk te maken: 'Ik wil niet dat jullie huichelaars zijn zoals de Farizeeën. Ik wil niet dat mensen doen alsof ze geestelijk zijn terwijl ze dat niet zijn. Zo denk Ik erover. Boem, je bent dood.' Hij zal niet tegen iedere huichelaar die langskomt zeggen: 'Boem, je bent dood', maar Hij denkt er nog steeds net zo over als toen Hij hen doodde. Weet gewoon dat als jij doet wat Ananias en Saffira deden, God daar net zo over denkt als Hij over hen dacht toen Hij hen doodde. Het vonnis is alleen niet onmiddellijk ten uitvoer gelegd.

Maar zoals in het laatste vers van Johannes, hoofdstuk 3, staat over hen die niet in Christus geloven:

Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven, maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem.

JOHANNES 3:36

Die wordt pas geopenbaard wanneer ze sterven, maar hangt boven hen als het zwaard van Damocles aan een draad. Iedereen die blijft zondigen zonder zich te bekeren, leeft met voortdurend dreigend onheil boven zich, en dat onheil kan ieder moment komen. Dat is Gods voorrecht. Hij hoeft geen redenen te geven. Hij hoeft geen reden te geven waarom deze persoon jong stierf, deze persoon oud stierf, deze persoon op die dag stierf, of iemand anders op een andere dag stierf. Iedereen gaat sterven, en het is Gods zaak wanneer dat gebeurt.

In dit geval heeft Hij hen, denk ik, weggenomen om een duidelijk signaal af te geven, en dat deed het ook.

14

Vrees en oprechte gemeentegroei

En het gebeurde na verloop van ongeveer drie uur dat ook zijn vrouw daar binnenkwam, zonder te weten wat er gebeurd was. En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt u beiden het land voor zoveel verkocht? En zij zei: Ja, voor zoveel. Petrus zei tegen haar: Waarom toch hebt u met elkaar afgesproken de Geest van de Heere te verzoeken? Zie, de voeten van hen die uw man begraven hebben, zijn voor de deur en zullen u ook uitdragen. En zij viel onmiddellijk voor zijn voeten neer en gaf de geest. En toen de jongemannen binnengekomen waren, troffen zij haar dood aan, en zij droegen haar naar buiten en begroeven haar bij haar man. En er kwam grote vrees over heel de gemeente en over allen die dit hoorden.

HANDELINGEN 5:7-11

en kort daarna lezen we dat niemand zich meer bij hen durfde aan te sluiten. Dit zou erop kunnen wijzen dat Ananias en Saffira misschien niet eens christenen waren, want in de eerste hoofdstukken van Handelingen is het God Die voortdurend mensen

aan de gemeente toevoegt. Maar sommige mensen hebben zich er misschien zelf bij aangesloten. Dat wil zeggen: ze sloten zich bij de gemeente aan omdat een menigte een menigte aantrekt.

Ik weet dat dit zo is in de Jezusbeweging en bij iedere opwekking. Wanneer een enorm aantal mensen enthousiast wordt over God, heerst daar veel opwinding en hangt er veel energie in de lucht. Mensen die niet behouden zijn, voelen zich daardoor aangetrokken. 'Er moet hier een of ander feest aan de gang zijn. Deze mensen hebben plezier. Ik denk dat ik me bij hen aansluit.' Zo wordt een opwekking bijna kunstmatig groter gemaakt. Zodra er een echte opwekking is en die begint te groeien en een verschijnsel wordt, wordt die nog verder uitvergroot door nieuwsgierige mensen, mensen die daar een graantje van willen meepikken. Ze zijn niet werkelijk met heel hun hart betrokken zoals anderen dat zijn, maar ze vinden de sfeer prettig.

Dat kan bij Ananias en Saffira het geval zijn geweest. Misschien waren ze niet eens christenen. We lezen inderdaad dat er vrees kwam over de hele gemeente en zelfs over de mensen rondom Jeruzalem, zodat niemand zich meer uit zichzelf bij hen aansloot. Maar de gemeente bleef groeien. God bleef mensen aan de gemeente toevoegen, maar mensen die niet door God werden toegevoegd, hielden ermee op zich uit eigen beweging bij de gemeente aan te sluiten.

Ik denk dat de gemeente in elk tijdperk gezonder zou zijn als mensen die niet door God zijn toegevoegd, gewoon bij de gemeente wegbleven. Het is een veel gezondere situatie wanneer de gemeente werkelijk de gemeente is, wanneer de mensen in de gemeente werkelijk het lichaam van Christus zijn, en wanneer de gemeente een gemeenschap van volgelingen van Christus kan zijn in plaats van een allegaartje van mensen met algemene religieuze gevoelens. De gemeente hoort te bestaan uit mensen die zich volledig hebben toegewijd. Je kunt zien hoe volledig toegewijd de eerste christenen waren. En je kunt zien hoe iemand die daar ook maar een beetje van afweek hier tot voorbeeld werd gesteld, lijkt mij.

15

Waren Ananias en Saffira christenen?

Ik wil ook dit zeggen. Ik zei dat het mogelijk is dat Ananias en Saffira niet werkelijk bekeerd waren. Het is mogelijk dat ze dat wel waren. Ik weet niet of ze het waren of niet. Volgens de ene theorie waren ze het niet. Volgens de andere theorie waren ze het wel. Het wordt ons niet echt verteld. Maar stel dat ze het wel waren? Zou God een christen doden? Nou, dat zou Hij kunnen doen. Waarom niet? Christenen zullen net als alle anderen sterven. Als het Gods doel dient om jou tot voorbeeld te stellen omdat je opstandig bent of afdwaalt, zou Hij dat zelfs kunnen doen om te voorkomen dat je te ver afdwaalt. Misschien ziet Hij dat je een weg bent ingeslagen die tot verdoemenis zal leiden, en houdt Hij je tegen voordat je daar terechtkomt. Sommige mensen denken dat dit is wat er gebeurde. Dat zou kunnen.

Het is interessant dat Lukas helemaal niet de moeite neemt om te speculeren over de vraag of Ananias en Saffira werkelijk christenen waren of niet. Als ze dat waren, zou ik geloven dat ze naar de hemel gingen toen ze stierven. Als ze zelfs onder de tuchtiging van God stierven, betekent dat niet dat ze veroemd waren. Het betekent alleen dat God besloot hen tot voorbeeld te stellen, zodat andere christenen niet dezelfde fouten zouden maken. Er is veel wat ons niet wordt verteld. Maar voor degenen die er getuige van waren, was het geheimzinnig genoeg om hun de rillingen over de rug te bezorgen, en grote vrees kwam over hen allen. Dat is wat we in vers 11 lezen:

Toen werd iedereen in de gemeente en iedereen die hiervan hoorde ontzettend bang.

En dan vers 12:

16

Tekenen, eenheid en de tempel

En er gebeurden door de handen van de apostelen veel tekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eensgezind bijeen in de zuilengang van Salomo.

HANDELINGEN 5:12

Hier staat niets nieuws. In hoofdstuk 2 werd ons al verteld dat er door de apostelen veel tekenen en wonderen werden gedaan. We hebben voortdurend gelezen dat de gemeente eensgezind was terwijl zij wachtten tot de Geest zou neerdalen, toen zij als gemeenschap leefden, en toen zij in hoofdstuk 4 baden. Zij baden eensgezind.

‘Eensgezind’ is een veelgebruikte uitdrukking voor hun eenheid van doel, voor hun eenheid van intentie. Zij hadden één gezamenlijk doel. Als doelgerichte gemeenschap richtten zij zich op één ding: het Koninkrijk van God, Koning Jezus en de verbreiding van Zijn Koninkrijk. Zij werkten elkaar niet tegen doordat ze tegengestelde doelen hadden. Het was niet zomaar een groep christenen die in het algemeen belangstelling voor Jezus had, maar daarnaast allerlei andere belangen had die met elkaar botsten. Ze zetten zich er allemaal volledig voor in. Ze hadden allemaal hetzelfde doel voor ogen.

Zij waren in de zuilengang van Salomo. Ook dat is niet nieuw. In de zuilengang van Salomo bij de tempel werd in Handelingen hoofdstuk 3 de preek gehouden. En in Johannes hoofdstuk 10 liep Jezus in de zuilengang van Salomo, enzovoort. Dit was kennelijk een gebruikelijke ontmoetingsplaats in de tempel.

Ik denk dat de gemeente zo groot was geworden dat zij, zoals we lezen, van huis tot huis het brood braken en in de tempel baden. We moeten aannemen dat zij gedurende de week, en mogelijk zelfs elke dag, zowel grote als kleine bijeenkomsten hadden. Maar hun hechte gemeenschap, hun tafelgemeenschap, hun deelname aan de avondmaalsgemeenschap en hun gemeenschapsleven kwamen vooral in de huizen tot uiting, van huis tot huis.

17

De sterke en zwakke kanten van huisgemeenten

Maar als het alleen daar plaatsvond, krijg je hetzelfde verschijnsel dat je tegenwoordig bij huisgemeenten hebt. Wij hebben bij ons thuis een huisgemeente, en door de jaren heen heb ik aan meerdere huisgemeenten deelgenomen. Mensen die vinden dat de institutionele kerk zo ernstig tekortschiet dat ze geen enkele reden meer zien om erheen te gaan, willen nog steeds gemeenschap. Ze willen nog steeds een gemeente. Ze willen gemeente-zijn; ze willen alleen niet wat de institutionele kerk hun aanbiedt. Ze komen vaak in huizen samen, maar wanneer mensen dat doen, zie je meestal dat ze in zichzelf gekeerd raken. Ze vormen een groep van twaalf tot twintig mensen die elkaar geregeld zien, en dat is het hele lichaam van Christus waarmee ze werkelijk omgaan.

Eerlijk gezegd is het geweldig om geregeld met twaalf tot twintig mensen in een huis samen te zijn, maaltijden te eten, God te aanbidden en te studeren. Dat is wat een huisgemeente meestal kenmerkt. Maar na verloop van tijd beginnen twaalf tot twintig mensen een nogal kleine gemeenschap te lijken. Je hebt dan niet het besef dat je deel uitmaakt van dit wereldwijde verschijnsel van het Koninkrijk van God.

Huisgemeenten verrichten in feite maar heel zelden evangelisatiewerk. Sommige doen dat wel. Meestal zijn ze gewoon in zichzelf gekeerd, en de meeste zenden geen zendelingen uit, hoewel sommige dat misschien wel doen.

Het punt is dat huisgemeenten op bepaalde gebieden goed functioneren, maar niet alles bieden wat nodig is. Er moet een besef zijn dat ik deel uitmaak van dit grotere, wereldwijde lichaam, of op zijn minst van het grote plaatselijke lichaam in mijn stad. Wat de vroege gemeente blijkbaar deed, was dat ze dit gemeenteleven aan huis hadden, waarbij ze van huis tot huis het brood braken en andere dingen deden. Ze hadden de voordelen daarvan, maar ze kwamen ook allemaal samen in de tempel. Dat was waarschijnlijk het enige gebouw dat groot genoeg was om tijdens één samenkomst meer dan tienduizend mensen onder te brengen. Wie had er een huis dat zo groot was?

Doordat beide dingen plaatsvonden, konden de apostelen tijdens die grote samenkomsten het hele lichaam van Christus onderwijzen. Zo kreeg iedereen ongeveer dezelfde toerusting, terwijl het gemeenschapsleven in kleinere groepen werd geleefd. Ik denk dat veel gemeenten hebben geprobeerd beide dingen een plaats te geven. Ze hebben de grote gemeente en de kleine groepen. De meeste gemeenten die dat doen, merken dat veel meer mensen de grote samenkomst bijwonen dan er bij kleine groepen betrokken raken. Misschien is dat niet te vermijden. Maar volgens mij is een van de problemen misschien dat wij in onze cultuur de grote groep als de gemeente beschouwen en de kleine groep als iets vrijblijvends. Kleine Bijbelstudies door de week, gebedsbijeenkomsten enzovoort zijn vrijblijvend. Vóór de opwekking in de jaren zeventig kende ik geen enkele gemeente waar op woensdagavond evenveel mensen naar de gebedsbijeenkomst kwamen als op zondagochtend. Mensen denken nu eenmaal dat de zondagochtend de gemeente is.

18

Gemeenteleven in huizen en grote samenkomsten

Als de gemeente drieduizend mensen telt, of tienduizend, zoals sommige megagemeenten, dan is dat de gemeente. Ik ga naar de kerk. Ik ken daar niemand. Ik zit in een rij stoelen als in een theater en luister naar iemand die daar vooraan een optreden geeft, en dat is de gemeente. Ik heb mijn kerkbezoek weer gehad. Ik ga naar huis en volgende week ga ik weer naar de kerk. Om te proberen er wat meer dynamiek aan toe te voegen, zeggen gemeenten soms: 'Laten we ons opsplitsen in kleine groepen.' Maar niet iedereen heeft belangstelling voor kleine groepen. Om te beginnen kennen ze niemand. Ze gaan naar een grote gemeente waar ze niemand kennen, en ze voelen zich niet echt tot die kleine groepen aangetrokken.

Ik denk dat het probleem is dat de grote gemeente de gemeente wordt genoemd en dat de kleine groepen kleine groepen worden genoemd. Terwijl volgens mij in de vroege gemeente het gemeenschapsleven de gemeente was. De grote samenkomsten waren eenvoudigweg momenten waarop de hele gemeenschap bijeenkwam om samen dingen te leren. De kleine groep was het gemeenteleven. Daar werd het brood gebroken. Daar

hadden ze avondmaalsgemeenschap. Daar vond de onderlinge omgang plaats. Waarschijnlijk vond daar ook voor een groot deel het delen van bezittingen met de armen plaats.

Ze hadden beide kenmerken, maar ik vermoed dat de samenkomsten in de tempel bijna als het tweede niveau van het gemeenteleven werden beschouwd. Het eerste niveau was dat je in gemeenschap leefde met mensen in huizen: mensen die je kent, mensen met wie je eet, mensen met wie je omgaat, mensen van wie jij de behoeften kent en die jouw behoeften kennen, en mensen van wie de zorgen je ter harte gaan. Dat is gemeenteleven. En dan: 'Petrus spreekt in de tempel. Laten we allemaal gaan luisteren naar wat hij te zeggen heeft, want we willen samen gevoed en onderwezen worden door het onderwijs van de apostelen.'

Het is voor moderne gemeenten moeilijk om dat van de grond te krijgen. Ik heb enkele plaatsen gezien waar het behoorlijk goed werkte, maar dat is ongebruikelijk. We beschouwen de grote groep nog altijd als de gemeente, terwijl daar geen echt gemeenschapsleven plaatsvindt. Er staan alleen rijen stoelen als in een theater en mensen kijken toe. Ze doen enigszins mee door te zingen enzovoort.

19

De reputatie van de eerste gemeente

Dit vond bij hen dus allemaal plaats. De grote samenkomsten werden gehouden in de zuilengang van Salomo. Vers 13 zegt:

En van de anderen durfde niemand zich daar bij hen aan te sluiten, maar het volk had grote achting voor hen.

HANDELINGEN 5:13

Dat is wat ik eerder noemde. Maar het volk had grote achting voor hen. Net als in hoofdstuk 2, vers 47, staat er opnieuw:

en zij loofden God en vonden genade bij heel het volk. En de Heere voegde dagelijks mensen die zalig werden, aan de gemeente toe.

HANDELINGEN 2:47

Hier lezen we dat het volk grote achting voor hen had. Deze algemene populariteit van de gemeente onder de gewone mensen in de stad Jeruzalem gaf de apostelen zoveel kracht bij het prediken. Ze hadden namelijk een platform vanwaar ze konden prediken: een zichtbare gemeenschap die door de mensen als iets goeds werd beschouwd.

Als ongelovigen tegenwoordig de gemeente als iets goeds zouden beschouwen, zou evangelisatie gemakkelijker zijn. De meeste mensen beschouwen de gemeente tegenwoordig niet als iets goeds. Ze zien geen groot verschil tussen de mensen die op zondag naar de kerk gaan en diezelfde mensen die doordeweeks met hen op kantoor werken. Ze zien geen veranderd leven. Ze zien geen ander soort mensen. Ze zien gewoon iemand die min of meer dezelfde doelen in het leven nastreeft, om dezelfde grappen lacht en dezelfde waarden heeft als zij, met als enige uitzondering dat die persoon op zondag naar de kerk gaat.

Wanneer mensen dat zien, zien ze niets indrukwekkends aan het christendom. Wat ze zien, is een groep mensen die vrijwel net zo leven als zijzelf, behalve dat die mensen iets veroordelender zijn dan zij. In veel gevallen wordt het verschil tussen christenen en niet-christenen opgevat als niets anders dan dat christenen veroordelender zijn. Daardoor zijn ze minder aantrekkelijke mensen en worden ze als minder liefdevol beschouwd. Ik zeg niet dat die indruk terecht is, maar volgens mij is dat wat de meeste niet-christenen denken te zien.

In de vroege gemeente zagen ze de gemeente als een gemeenschap van mensen die heel anders waren, als mensen van een ander soort, en beslist als een heel andere menselijke gemeenschap.

20

Snelle groei en genezingen door Petrus

Vers 14 zegt:

En er werden er steeds meer toegevoegd die in de Heere geloofden, menigten van zowel mannen als vrouwen,

HANDELINGEN 5:14

Er werden steeds grotere menigten toegevoegd. Dat betekent dat de mate en het tempo van de groei zelf toenamen. Het ging niet langzamer. Zoals ik al zei: een menigte trekt een menigte aan, en een grotere menigte trekt een nog grotere menigte aan. Terwijl het geheel exponentieel groeide, werd het een enorme beweging. Uiteindelijk moeten er in de stad Jeruzalem honderdduizenden christenen zijn geweest.

Op dat moment was dit de enige gemeente. De hele gemeente in de wereld was de gemeente in Jeruzalem, met uitzondering van enkele niet-erkende of onofficiële gemeenschapsgroepen die misschien op verschillende plaatsen waren ontstaan. Pelgrims die op de dag van Pinksteren in Jeruzalem waren geweest, kunnen naar huis zijn teruggegaan en tegen een paar vrienden hebben getuigd. Misschien hadden ze enkele kleine samenkomsten, maar die werden niet door de apostelen erkend. De apostelen wisten niet eens dat ze bestonden. Maar op dat moment werd de gemeente geacht zich daar in Jeruzalem te bevinden. Dat veranderde uiteindelijk, maar het was één grote, aanzwellende beweging op één plaats. Er staat dat het aantal gelovigen toenam. Heel veel mensen.

Vers 15 zegt:

zodat zij de zieken naar buiten droegen op de straten en hen op bedden en ligmatten legden, opdat, wanneer Petrus voorbij kwam, ook maar zijn schaduw op iemand van hen zou kunnen vallen.

HANDELINGEN 5:15

Dus niet alleen de stad, maar ook de buitengebieden hoorden over hen en begonnen hun zieken te brengen, evenals degenen die door onreine geesten werden gekweld, en zij werden allemaal genezen.

Blijkbaar werden ze genezen wanneer de schaduw van Petrus op hen viel. Petrus had niet genoeg tijd om iedere zieke de handen op te leggen. Blijkbaar hadden ook alle apostelen samen daar niet genoeg tijd voor. Er waren veel apostelen, maar er waren nog veel meer zieken. Dus gingen de mensen gewoon langs de straten liggen waar Petrus voorbijliep. Ze verwachtten dat zijn voorbijtrekkende schaduw hen zou genezen, en blijkbaar werkte het. Het was zoals toen Paulus in Efeze was en men zakdoeken en schorten die met hem in aanraking waren geweest naar zieke mensen bracht. Zij werden genezen en demonen gingen uit mensen weg, zoals in dit geval demonen door de schaduw van Petrus werden uitgedreven.

21

Het doel van wonderen en ziekte

Deze dingen gebeuren niet vaak. Er zijn niet veel dienaren door wie God zoiets doet. Toen dit met Paulus in Efeze gebeurde, was dat een bijzonder geval. In Handelingen, hoofdstuk 19, vers 11 staat uitdrukkelijk dat God in die stad bijzondere wonderen door Paulus deed: men nam voorwerpen mee die met hem in aanraking waren geweest. Het was niet iets wat voortdurend gebeurde. Petrus heeft niet zijn hele leven lang mensen genezen door alleen maar langs hen heen te lopen en zijn schaduw op hen te laten vallen. Maar er waren momenten waarop God Zijn boodschap en de boodschapper die haar bracht met opmerkelijke bovennatuurlijke gebeurtenissen wilde bekrachtigen.

Denk eraan dat het laatste vers van het Evangelie van Markus zegt dat de apostelen het Evangelie gingen prediken, terwijl de Heere met hen meewerkte en het Woord bevestigde door de tekenen die erop volgden:

maar zij gingen overal heen om te prediken, en de Heere werkte mee en bevestigde het Woord door de tekenen die erop volgden. Amen.

MARKUS 16:20

Het doel van de wonderen was niet alleen dat mensen het leuk vinden om bovennatuurlijke dingen te zien gebeuren, of zelfs dat zieke mensen gelukkiger zijn wanneer ze gezond zijn. Daardoor werd het Woord bevestigd. Het was niet eenvoudigweg zo dat God het ondraaglijk vindt wanneer mensen ziek zijn en dat Hij hen daarom wel moet genezen. Hij vindt het niet ondraaglijk wanneer mensen ziek zijn. Veel mensen die godvruchtige en gelukkige christenen zijn, zijn ziek of hebben een beperking. Blijkbaar vindt God dat niet ondraaglijk. In sommige gevallen geeft juist hun ziekte hun zelfs een getuigenis dat ze anders niet zouden hebben.

Denk aan Joni Eareckson Tada. Wie zou ooit van haar hebben gehoord als ze haar nek niet had gebroken? Maar nu kent iedereen haar en is ze over de hele wereld een krachtige getuige. Soms komt het God goed uit dat Zijn volk met ziekte te maken heeft. Paulus had een doorn in het vlees. Toen hij bad of God die wilde wegnemen, zei de Heere:

Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen.

2 KORINTHE 12:9

Dat ik ziek ben, kan Gods doel dienen. Als dat zo is, laat het dan zo zijn. Paulus zegt:

Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:10

Het is niet zo dat genezingen in de Bijbel plaatsvinden omdat God ziekte niet kan verdragen. God kan ziekte verdragen en zelfs gebruiken. Ze vinden plaats omdat het een teken is dat de boodschapper door wie de genezing tot stand komt — Paulus, Petrus, iemand anders of de apostelen — Gods goedkeuring heeft. Daarmee bewijst God dat de prediking van deze mannen een bovennatuurlijk element heeft en dat deze mannen werkelijk door Hem gezonden zijn. Ze verzinnen dit niet zomaar.

Dat is één reden waarom de apostelen gingen geloven dat Saulus van Tarsus werkelijk behouden was. In Handelingen 9 staat dat de apostelen bang voor hem waren toen hij pas behouden was en naar Jeruzalem terugkwam. Ze dachten dat hij niet werkelijk behouden was. Maar voor een zeer groot deel waren het de tekenen en wonderen die God door hem deed, die de tekenen van een apostel vormden. Hij zei in 2 Korinthe, hoofdstuk 12, vers 12:

De tekenen van een apostel zijn onder u verricht, in al mijn volharding, in tekenen, wonderen en krachten.

2 KORINTHE 12:12

Daardoor beseften ze dat hij dit niet verzon. Mensen die een bekering veinzen, kunnen niet zomaar doden opwekken omdat ze je voor de gek willen houden. God deed deze bovennatuurlijke dingen dus door de schaduw van Petrus, omdat ze verbonden waren met Petrus en zijn boodschap. God eerde dat en zorgde ervoor dat mensen werden genezen en zelfs van demonen werden bevrijd.

22

Arrestatie en wonderlijke bevrijding

Nu vers 17:

Maar de hogepriester stond op, en allen die bij hem waren (dit was de sekte van de Sadduceeën) en zij werden vervuld met afgunst.

HANDELINGEN 5:17

Denk eraan, de mensen die de opstanding haatten.

En zij sloegen hun handen aan de apostelen en zetten hen vast in de openbare gevangenis.

HANDELINGEN 5:18

Denk eraan, ze hadden al tegen de apostelen gezegd:

En na hen geroepen te hebben, gaven zij hun het bevel helemaal niet meer te spreken of te onderwijzen in de Naam van Jezus.

HANDELINGEN 4:18

En de apostelen hielden niet op. Ze staakten hun prediking niet. Ze overtraden dus in elk geval de bevelen die waren gegeven, al overtraden ze geen enkele wet die officieel van kracht was.

Ze zetten hen in de gewone gevangenis, kennelijk met het plan hen de volgende ochtend voor de rechter te brengen. Maar er gebeurde iets. Een engel van de Heere opende de deuren van de gevangenis, bracht hen naar buiten en zei:

Ga in de tempel staan en spreek tot het volk al de woorden van dit leven.

HANDELINGEN 5:20

Toen ze dat hoorden, gingen ze vroeg in de ochtend de tempel binnen en gaven onderwijs. Maar de hogepriester en degenen die bij hem waren, kwamen bijeen en riepen de Raad samen, zonder te weten dat de apostelen ontsnapt waren. Ze riepen ook alle oudsten van de kinderen van Israël bijeen en stuurden mensen naar de gevangenis om hen te laten halen. Maar toen de dienaren kwamen en hen niet in de gevangenis aantroffen, keerden ze terug en brachten verslag uit. Ze zeiden:

Wij stelden wel vast dat de gevangenis met alle zorgvuldigheid afgesloten was en dat de bewakers buiten voor de deuren stonden, maar toen wij die geopend hadden, troffen wij binnen niemand aan.

HANDELINGEN 5:23

Zelfs de bewakers wisten niet dat de gevangenen ontsnapt waren. Ze stonden bij de deuren, maar de gevangenen waren weg. Toen de hogepriester, de tempelcommandant en de overpriesters dit hoorden, vroegen ze zich af waar dit op zou uitlopen. Wat gebeurde hier?

Toen kwam er iemand die hun vertelde:

En er kwam iemand die hun berichtte: Zie, de mannen die u in de gevangenis gezet hebt, staan in de tempel en onderwijzen het volk.

HANDELINGEN 5:25

Toen ging de commandant er met de dienaren heen en bracht hen zonder geweld mee, want ze waren bang voor het volk, dat hen anders misschien zou stenigen. Het volk hield zoveel van de apostelen dat het misschien het Sanhedrin of de boodschappers die hen kwamen arresteren, zou hebben gestenigd. Of in elk geval was het Sanhedrin bang dat het volk dat misschien zou doen.

Maar de apostelen gingen mee. Ze werden zonder geweld meegenomen. Stel dat ze hadden gezegd: 'Nee, ik denk niet dat ik met jullie meega. Sorry. Deze menigte hier staat achter mij. Ze zeggen dat ik niet meega.' Maar in plaats daarvan zeiden ze

zachtmoedig: ‘Goed, jullie willen ons weer voor de rechtbank brengen? We zullen graag opnieuw tot jullie prediken. We prediken eigenlijk best graag voor dat publiek. Neem ons maar mee.’

23

De apostelen opnieuw voor het Sanhedrin

Ze namen hen dus zonder geweld mee. Toen ze hen hadden binnengebracht, zetten ze hen voor de Raad, dat wil zeggen het Sanhedrin. De hogepriester ondervroeg hen en zei:

Hebben wij u niet ten strengste bevolen dat u in deze Naam niet zou onderwijzen? En zie, u hebt met deze leer van u Jeruzalem vervuld en u wilt het bloed van deze Mens over ons brengen.

HANDELINGEN 5:28

Denk aan Mattheüs 27:25. Toen Pilatus zei:

Toen Pilatus zag dat hij niets bereikte, maar dat er veeleer opschudding ontstond, nam hij water, waste zijn handen voor de ogen van de menigte en zei: Ik ben onschuldig aan het bloed van deze Rechtvaardige. U moet maar zien.

MATTHEÛS 27:24

zeiden zij:

En heel het volk antwoordde en zei: Laat Zijn bloed maar komen over ons en over onze kinderen!

MATTHEÛS 27:25

Ze vroegen erom dat Zijn bloedschuld op hen zou rusten. En nu zegt hij: ‘Hoe komt het dat jullie proberen Zijn bloedschuld op ons te leggen?’ Petrus was niet degene die dat had gedaan.

Petrus en de andere apostelen antwoordden:

Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: Men moet aan God meer gehoorzaam zijn dan aan mensen.

HANDELINGEN 5:29

waarmee hij het iets onomwondener zegt. De vorige keer zei hij: ‘Of we jullie of God moeten gehoorzamen, dat moeten jullie zelf maar beoordelen, maar wij gaan doen wat we gaan doen.’ Dat is wat hij in hoofdstuk 4 zei. Nu zegt hij het gewoon ronduit: ‘Jullie hebben het kennelijk niet begrepen. Wij horen God te gehoorzamen, niet jullie. De vorige keer liet ik jullie dat beoordelen, maar jullie kwamen niet tot het juiste oordeel. Daarom zal ik het maar duidelijk voor jullie uitspellen. Wij behoren God meer gehoorzaam te zijn dan mensen.’

De God van onze vaders heeft Jezus opgewekt, Die u omgebracht hebt door Hem aan een kruis hout te hangen.

HANDELINGEN 5:30

Ze hadden zojuist gezegd: ‘We zijn boos op jullie omdat jullie Zijn bloed op ons leggen.’ Petrus bond niet in. Hij zei: ‘Ja, jullie hebben Hem vermoord. Ik neem aan dat daarmee Zijn bloed op jullie rust, nietwaar?’

Deze Jezus heeft God door Zijn rechter hand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël bekering te geven en vergeving van zonden.

HANDELINGEN 5:31

24

Bekering als gave die aangenomen wordt

Dat wil zeggen: Heerser en Zaligmaker. Dat God bekering geeft, is iets waarover de Bijbel soms spreekt. Er bestaat een bepaalde calvinistische stroming die zegt dat dit betekent dat God eenzijdig bekering geeft aan mensen die Hij heeft uitverkoren. Maar ik denk niet dat deze verzen dat idee noodzakelijkerwijs ondersteunen. God gaf bekering aan Israël. Zij bekeerden zich niet allemaal, dus deze gave is niet eenzijdig. Je moet een gave aannemen.

God heeft bekering gegeven. Hij heeft je het voorrecht aangeboden om je te bekeren. Hoe? Door je het Evangelie te laten horen en door je te overtuigen, wanneer je hart door de Geest wordt geraakt. God geeft je deze bekering als je haar wilt aannemen, maar je wilt haar niet. Zij namen haar niet aan. Hij gaf bekering aan Israël, maar velen in Israël namen haar niet aan. Het geven daarvan gebeurt dus niet eenzijdig of zonder instemming van de ontvanger, net zomin als bij welke gave dan ook.

Als je naar me toe komt en zegt: ‘Ik wil je iets cadeau geven. Ik wil je mijn jacht geven’, dan zou ik kunnen zeggen: ‘Ik heb niets aan een jacht, bedankt. Je kunt het aan iemand anders geven. Misschien moet je het verkopen en het geld aan de armen geven.’

‘Nee, ik wil je gewoon dit jacht geven.’

‘Nou, bedankt. Dat is heel gul, maar ik wil geen jacht.’

‘Maar ik wil het je geven. Het is een geschenk.’

„Nou, het mag dan een geschenk zijn, maar het is een geschenk dat ik niet aanneem. Bedankt.”

Als iemand een geschenk voor me heeft, is dat aardig, maar ik kan ervoor kiezen het aan te nemen of af te wijzen. Als diegene zegt: „Het kan me niet schelen wat jij wilt. Ik geef het je toch”, dan is dat geen geschenk. Dan wordt het je opgedrongen. Je dwingt mij iets aan. Dat is geen geschenk.

God geeft bekering. God geeft geloof, zegt de Bijbel, maar mensen moeten het aannemen voordat ze het hebben. Het is niet iets eenzijdigs, waarbij God bepaalde mensen heeft uitverkoren en hen eenvoudigweg tot bekering bracht en hen liet geloven. Er zijn mensen die dat geloven, maar volgens mij bieden de passages die zij in deze kwestie gebruiken niet noodzakelijk veel steun voor hun standpunt.

25

Het getuigenis van de Heilige Geest

Dus zegt hij in vers 32:

En wij zijn Zijn getuigen van deze dingen, en ook de Heilige Geest, Die God gegeven heeft aan hen die Hem gehoorzaam zijn.

HANDELINGEN 5:32

Merk op dat Hij de Heilige Geest geeft aan degenen die Hem gehoorzamen. Dit betekent niet dat je God een bepaalde mate gehoorzaamt en daarmee de Heilige Geest hebt verdiend, zodat Hij je de Heilige Geest geeft. De gave van de Heilige Geest is ook een geschenk. Die is gratis. Maar de mensen aan wie Hij gegeven is, zijn degenen die Hem gehoorzamen. Dat wil zeggen: God geeft de Heilige Geest aan degenen die zich aan de heerschappij van Christus hebben overgegeven en Zijn volgelingen, Zijn gehoorzame mensen, zijn geworden. Dat zijn de mensen aan wie Hij Zijn Geest heeft gegeven.

De Heilige Geest getuigt ook van de opstanding van Christus. Hij zegt: „Wij doen dat, wij getuigen, maar de Heilige Geest doet dat ook.” Het is een manier om te zeggen: „Je hoeft mij niet te geloven. Geloof de Heilige Geest. Ook Hij getuigt op dit moment tegenover jou.”

Ik herinner me dat ik in de jaren zeventig in een park met iemand over het geloof sprak. Ik luisterde terwijl een vriend van mij tot iemand anders getuigde. Ik hoorde hem tegen de ongelovige zeggen: „En je weet dat ik je de waarheid vertel, omdat de Heilige Geest er ook van getuigt in je hart.” De man zei niet: „Nee, dat doet Hij niet.” Ik

dacht: „Dat is interessant. Daar had ik nog nooit aan gedacht.” Misschien vind je mij niet geloofwaardig, maar de Heilige Geest getuigt ook. Met Hem heb je hier te maken, met de Heilige Geest, en het is Zijn getuigenis dat je afwijst.

26

Gamaliël brengt het Sanhedrin tot bedaren

Toen zij dit hoorden, barstten zij van woede en maakten zij plannen om hen te doden. Maar er stond iemand op in de Raad, een Farizeeër van wie de naam Gamaliël was, een leraar van de wet, die in hoge achting stond bij heel het volk. Hij gaf opdracht dat men de apostelen even buiten zou doen staan. En hij zei tegen hen: Israëlitische mannen, wees op uw hoede en bedenk wat u met deze mensen wilt gaan doen.

HANDELINGEN 5:33-35

Dit is Gamaliël. Ik heb dit niet genoemd. Gamaliël wordt bij naam genoemd. Hij is een bekend persoon uit bronnen buiten de Bijbel. Ook de Talmoed kent Gamaliël. Opnieuw heeft Lukas hier dus te maken met mensen die uit de geschiedenis bekend zijn. Hij was in feite een leerling, of volgens mij de zoon, van rabbi Hillel, en hij was de leermeester van Saulus van Tarsus. Saulus was vanuit Tarsus naar Jeruzalem gekomen om bij Gamaliël te studeren. Saulus kan dus zelfs in de zaal zijn geweest toen dit gebeurde. We lezen nog niet over hem. Iets later, in hoofdstuk 7, lezen we over hem. Maar interessant genoeg heeft Saulus dit misschien wel gehoord toen zijn leermeester het woord nam.

Zijn leermeester, Gamaliël, was veel toegeeflijker dan Saulus. Saulus verzette zich fel tegen het evangelie. Bij deze gelegenheid kregen de kalmere mensen de overhand, omdat Gamaliël, een zeer beroemde Joodse leraar en een Farizeeër, geen Sadduceeër, verstandig en gematigd sprak. Hij bracht de heethoofden die de apostelen wilden doden tot bedaren.

Hij zei tegen hen:

Mannen van Israël, denk goed na over wat jullie met deze mannen willen doen.

Dood deze mensen niet. Wacht even voordat je dat doet. Denk hierover na. Denk eerst na.

27

Gamaliëls voorbeelden en advies

Want vóór deze dagen stond Theudas op, die zei dat hij wat was, en hij had een aanhang van ongeveer vierhonderd man; maar hij is omgebracht en allen die naar hem luisterden, zijn verstrooid en tot niets geworden. Na hem stond Judas de Galileeër op, in de dagen van de inschrijving, en hij maakte veel volk afvallig, dat hem volgde; en deze is ook omgekomen, en allen die naar hem luisterden, zijn uiteengedreven.

HANDELINGEN 5:36-37

Hij verwijst naar twee eerdere bewegingen, van vóór de beweging van Jezus. Theudas kennen we uit geen enkele andere bron, maar Judas staat historisch bekend als de man die in het jaar 6 na Christus de Zelotenpartij oprichtte. Hij wordt Judas de Galileeër genoemd. Over deze man weten we dus het een en ander. Over de Theudas over wie hij spreekt, weten we niets.

Hij wijst erop dat beide mannen veel opzien baarden. Ze hadden allebei hun volgelingen. Maar ze werden gedood, hun volgelingen werden verstrooid en er kwam niets van terecht. Waar zijn ze nu? Ze zijn verdwenen. Er is niets om je druk over te maken. Wacht maar lang genoeg, dan zullen deze mannen vanzelf uitdoven.

En nu zeg ik u: Houd u ver van deze mensen en laat hen gaan, want als dit voornemen of dit werk van mensen afkomstig is, dan zal het afgebroken worden, maar als het van God afkomstig is, kunt u dat niet afbreken, opdat u niet misschien ook tegen God blijkt te strijden.

HANDELINGEN 5:38-39

En ze waren het met hem eens.

28

De grenzen van Gamaliëls redenering

Wat hij eigenlijk zegt, is: „Laten we eens kijken wat hier gebeurt.” Volgens mij dacht Gamaliël misschien: „Het zou best eens kunnen dat wij tegen God strijden.” Hij werpt die mogelijkheid daadwerkelijk op. We weten niet of dit zo is. We weten niet of dit uit mensen of uit God is voortgekomen. Als we de verkeerde beslissing nemen, zouden we kunnen ontdekken dat we tegen God strijden. Gamaliël was hier dus niet ver van het Koninkrijk verwijderd. Er staat niet opgetekend dat hij ooit christen is geworden, maar hij was zeer wijs.

Zijn raad is niet noodzakelijkerwijs geïnspireerd. Je kunt er niet van uitgaan dat een door mensen opgezette beweging snel zal uitdoven. Het mormonisme is niet uitgedoofd. De Jehova's getuigen zijn niet uitgedoofd. Dat zijn door mensen opgezette religieuze stelsels die veel volgelingen hebben verzameld, en ze bestaan al meer dan honderd jaar, bijna tweehonderd jaar. Ze doven niet altijd snel uit.

Gamaliël spreekt niet profetisch. Het is zijn mening dat het, als het niet van God is, vroeg genoeg zal uitdoven. Als het wel van God is, dan willen we hierbij echt aan de goede kant staan. Dus: „Laten we ons op dit moment maar neutraal opstellen.” En ze stemden met hem in. Maar hoewel ze met hem instemden, riepen ze de apostelen bij zich en sloegen hen. Ze gaven hun een pak slaag, gewoon omdat ze zo gefrustreerd waren. Ze konden hen eigenlijk nergens schuldig aan bevinden, maar: „Ik ga mijn woede op jullie afreageren, dus ik ga jullie slaan.” Ze zijn waarschijnlijk behoorlijk zwaar geslagen.

Er staat:

En zij lieten zich door hem overtuigen; en toen zij de apostelen bij zich geroepen hadden, geselden zij hen en geboden hun dat zij niet zouden spreken in de Naam van Jezus, en zij lieten hen gaan.

HANDELINGEN 5:40

Dat is hetzelfde bevel dat ze hun aan het einde van het eerste verhoor hadden gegeven. Dat hielp niet veel.

29

Blijdschap in vervolging en volharding

Zij dan gingen weg uit de tegenwoordigheid van de Raad en waren verblijd dat zij waardig geacht waren, omwille van Zijn Naam schandelijk behandeld te worden. En zij hielden niet op iedere dag in de tempel en bij de huizen onderwijs te geven en Jezus Christus te verkondigen.

HANDELINGEN 5:41-42

Let erop dat ze in de tempel en in huizen samenkwamen.

ze hielden er niet mee op.

Dat was nu juist wat hun was opgedragen: hun was gezegd dat ze moesten ophouden. Deze twee uitspraken worden tegenover elkaar geplaatst. „Doe dit niet meer.” Maar ze hielden niet op. Ze bleven hetzelfde doen:

te onderwijzen en te verkondigen dat Jezus de Christus is.

Hun houding tegenover hun lijden is geweldig, maar niet uniek. Ze verheugden zich erover dat ze waardig geacht waren om voor de Naam van Christus smaad te lijden. Door de hele geschiedenis heen zijn er veel christelijke gevangenen en martelaren geweest die zich erover verheugden voor Christus te lijden. Dat betekent niet dat ze van hun lijden genoten. Niemand geniet van lijden, maar ze beschouwen het als een voorrecht.

Ik zou het een voorrecht vinden om mijn leven te geven om mijn kinderen, mijn vrouw of iemand die belangrijk voor mij is te redden. Als het om iemand gaat van wie je houdt, wil je niet echt sterven. Je doet dat liever niet, maar als het daarop aankwam, zou je je vereerd voelen. Ik zou me vereerd voelen mijn leven te geven voor iemand van wie ik houd. Als ik Jezus op die manier liefheb, zou ik me vereerd voelen om voor Hem te lijden.

Wie acht hen waardig? Is het God Die hen waardig acht om te lijden? Misschien. Of is het het Sanhedrin dat hen waardig acht om te lijden? Hetzelfde Sanhedrin dat Jezus sloeg, slaat hen nu. Nou, bedankt. Als dat van jullie komt, is dat een compliment. Jullie, die Jezus haten, haten mij ook. Ik ben blij dat jullie die nauwe verbondenheid zien. Ik ben blij dat jullie die twee met elkaar in verband brengen. Ik ben blij dat jullie de overeenkomst zien. Ik voel me vereerd dat jullie, die Jezus haten, vinden dat ik genoeg op Hem lijk om mij ook te moeten haten. Dat is geweldig.

Ze verheugden zich erover, en het hield hen totaal niet tegen. Vanaf die dag hadden ze littekens op hun rug, maar ze bleven net zo prediken als daarvoor.

Daarmee eindigt dit gedeelte, dat hoofdstuk 3 tot en met 5 beslaat en, zoals ik zei, één doorlopend verslag vormde. In hoofdstuk 6 komt er een onderbreking in het verslag. We kennen de chronologie of het tijdstip niet. In hoofdstuk 6 begint een ander

verhaal, dat eindigt met het martelaarschap van Stefanus en met de verspreiding van het evangelie buiten Jeruzalem, voor het eerst op een ingrijpende manier. Daar komen we nog op terug.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Handelingen 4:18
- Hebreëën 12:28
- Handelingen 4:32
- Galaten 6:6
- Handelingen 5:1
- Handelingen 5:2
- Handelingen 5:3-4
- 1 Korinthe 12:8
- 2 Koningen 5:22
- 2 Koningen 5:25-26
- Johannes 1:48
- Johannes 1:49
- Johannes 4:17-18
- Handelingen 5:4
- 1 Johannes 3:17
- Handelingen 5:5-6
- Handelingen 5:7-11
- Handelingen 12:23
- Leviticus 10:3
- Prediker 8:11
- Romeinen 6:23
- Johannes 3:36
- Handelingen 5:12
- Handelingen 5:13
- Handelingen 2:47
- Handelingen 5:14

- Handelingen 5:15
- Markus 16:20
- 2 Korinthe 12:9
- 2 Korinthe 12:10
- 2 Korinthe 12:12
- Handelingen 5:17
- Handelingen 5:18
- Handelingen 5:20
- Handelingen 5:23
- Handelingen 5:25
- Handelingen 5:28
- Mattheüs 27:24
- Mattheüs 27:25
- Handelingen 5:29
- Handelingen 5:30
- Handelingen 5:31
- Handelingen 5:32
- Handelingen 5:33-35
- Handelingen 5:36-37
- Handelingen 5:38-39
- Handelingen 5:40
- Handelingen 5:41-42

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.